БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой Обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй ба ВКП(б)-гэй Улан-Удын Горкомой орган

№ 10 (5939)
ЯНВАРИИН 14
СУББОТО
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДТЭ ҺУНГАЛТАНУУДАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

ХОЛЫН ГҮҮРТЭНҮҮДЫЕ ХАЛУУН АНХАРАЛААР ХҮРЕЭЛХЭ

«Бурят-Монголой АССР-эй колхозуудта нарай малнуудые түлжүүлхэ, бодо малые бүрин бүтэнөөр үсхэхэ ба малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө ажалай нэмэлтэ түлөөһэ колхозигуудта үгэхэ тухай» ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй тогтоол хадаа артельнэ баялигые улам саашадань арбидхаха, колхознигуудай материальна байдалые бүри һайжаруулха ябадалай үүдые үшөө үргэнөөр нээһэн түүхэтэ документ мүн.

Тиимэл хадань, манай республикын колхознигууд тус тогтоолые гүнзэгы ехэ баяртайгаар угтаад, ажал хүдэлмэридөө шэнэ амжалтануудые туйлахабди гэжэ нэгэн һаналтайгаар мэдүүлнэд. Манай редакцида үдэр бүри ерэжэ байһан олон тоото бэшэгүүд дээрэһээ мэдэхэдэ, правительствын тогтоолдо харюу болгон олонхи малшад урдынхиһаа һуратүй ехээр дээшэлүүлэгдэһэн, харюусалгатай уялгануудые абажа, шэнэ үүсхэлнүүдые гаргажа байна.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй энэ дэбжэлтые ажал дээрэ зүбөөр зэргэлүүжэ, тэдэнэрэй патриотическа үүсхэлые дэмжэн толгойлхо гээшэ нютагуудтахи бүхы партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай аряун уялга мүн. Энэ хадаа холын гүүртэнүүдтэ хүдэлмэрилдэг малшадта онсо анхарал табихые бүри шангаар эринэ.

Колхознигуудта ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ тухай правительствын тогтоолой республиканска газетэнүүдтэ толилогдоһон дары Сэлэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ артелиин правлени ба партийна организаци центрһээ 120 гаран километр оршохо байгаа гүүртэдэ тусхай түлөөлэгшые эльгээжэ, тэндэхи малшадай дунда уншалга ба хөөрэлдөө үнгэргэһэн байна. Тиин, холын гүүртэдэ хүдэлмэрилжэ байһан колхознигууд Цыденов, Балданов, Ринчинова ба бусад энэ тогтоолые тон ехэ хүндэтэйгөөр угтажа, Сталин багшада халуун баяр хүргөөд, саашадаа колхозно адуу малаа олошоруулха хэрэгтэ бүхы хүсөөрөө оролсохобди гэжэ мэдүүлбэд. Тельманэй нэрэмжэтэ артелиин хүтэлбэрилэгшэд холын гүүртэнүүдтэ ходолоо анхарал оролдого гаргадаг, тэндэ хүдэлмэрилжэ байһан малшадые бүхы хэрэгсэлнүүдээр хангадаг юм. Тиимэл хадань, тэрэ колхозой малажалай хүсэтэйгөөр хүгжэжэ, тэрэнэй ашаг шэмэнь дээшэлжэ байдаг.

Тэрэшэлэн Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой правлени ба партийна организаци холын гүүртэнүүдые ходолоо халуун анхаралаар хүреэлжэ байдаг юм. Аяар 200 гаран километр газарта адуун һүрэгэйнь гүүртэ түбхинэнхэй. Тэндэхи адуушад эдеэ хоолоорые, культурна хэрэгсэлнүүд болон газетэ, номуудаарые дутадаггүй. Тиин, Молотовой нэрэмжэтэ колхоз 1949 ондо адуу моридые үсхэбэриһэ түсэбөө 100,3 процент дүүргэһэн байна.

Тиихэдэ, зарим аймагуудта хэдэн колхозууд холын гүүртэнүүдтэ анхарал табингүй, тэндэ колхознигуудай ямар байдалда, хэр зэргээр байһыень шалгангүй. Энэндэ баримта болгон Торииин ба Закаменай аймагуудай зарим колхозуудые харуулая. Закаменай аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой МТФ-гэй 5 гүүртэнүүд 200 километр газарта байдаг. Теэд, колхозой хүтэлбэрилэгшэд эдэ гүүртэнүүдтэ оройдоо ошодоггүй, хүдэлмэриень шалгадаггүй, тэндэхи малшадые шухала хэрэгсэлнүүдээрнь хүсэд хангадаггүй байха юм. Тэндэхи зарим малшадынь хүдэлмэридөө харюусалгагүйгөөр хандажа, һүүлэй гурбан һара соо үхэрнүүдээ тураахан, мүн хорооһон байна.

Тэрэшэлэн Торииин аймагай «Авангард», Кировэй, Ворошиловай нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд центрһээ 100—150 километртэ байһан гүүртэнүүдтэ тон бага анхарал табидаг. Тиимэһээ зарим гүүртэнүүдэйнь малшад хэдэн олон хоногто керосингүй, газетэ, журналгүй байдаг. Колхозой центрһээ хоёр гурбан һара соо тэдэ гүүртэнүүдтэ хэншье ошодоггүй, парти, правительствын тогтоолнуудтай малшадые саг соонь танилсуулдаггүй, тэдэнэй һуралсал өмхидхэдэггүй байна.

Колхозно центрһээ зуугаад модо холо ошоод, тон харюусалгатай ажал хадаа дааха байһан малшадта иимэ ханамжагүйгөөр хандажа байһан ябадалые ябашье тэсэшэгүй. Холын гүүртэнүүдые анхарал оролдолгоор хүреэлхэ уялгаяа мартаһан колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинууд өөһэдынгөө хүдэлмэриин нэгэн шухала һалбарине мартажа, тон ехэ алдуу хэнэ гээшэ.

Мүнөө холын гүүртэнүүдтэ анхарал ехэ ажалай табиха хэрэгтэй. Түбхын түрүүндэ, нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Тогтоолой тэдэ гүүртын малшадые гүнзэгыгөөр танилсуулжа, малшадай харюусалгын улам дээшэлүүлэгдэһэн тухай ойлгуулха, тэдэнэй улам һайн ажалда туһалха, малшадай байра байдалые һайжаруулха хэрэгтэй.

Болохоёо байгаа һунгалтануудые бүгэдэарадай һайндэр гэжэ мэдэрһэн манай республикын малшад большевигүүдэй партие, агуухэ Сталин багшаа тойрон бүри ниттаар жагсажа, социалистическэ мүрысөөн үшөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, шэнэ илалтануудые туйлаха байһаниинь лабтай. Аймагуудтахи партийна, советскэ, хүдөө ажахын органуудай зорилго хадаа колхознигуудай дэбжэлтые тойлгойлон хүтэлбэрилхэ, түрүүшүүлэй үүсхэл эрмэлзэлые толгойлхо, колхозуудай правленинүүд ба партийна организацинуудай зүгһөө холын гүүртэнүүдтэ хэрэгтэй анхарал табидагыень ходо шалгаха ябадал болоно. Тиигэбэл, малай үбэлжэлгэ, түл абалга хаа хаанагүй эрхимээр үнгэргэгдэжэ, гурбан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ батабхи һуури табигдаха болоно.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДТЭ ҺУНГАЛТАНУУДАЙ ХҮНДЭЛЭЛДЭ

Шэнэ уялганууд

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые энэ оной мартын 12-то хэхэ тухай Указые радиогоор дамжуулхатай сасуу мелькомбинат дээрэ бүхы коллективэйнь митинг болобо. Энэ митинг дээрэ цехүүд болон хүдэлмэришэд һунгалтануудай хүндэлэлдэ зоруулан дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаба.

Бидэнэр электроцехын хүдэлмэришэд һунгалтануудай хүндэлэлдэ 5 мянган түхэрэгэй электроэнерги алмаха уялга абаад, комбинадай ондоо цехүүдые социалистическэ мүрысөөндэ уряалнабди гэжэ тус цехын начальник Сокол мэдүүлбэ.

Саашадаа бүри һайнаар ажаллажа, үйлэдбэринөө түсэбые 150—160 процент эрхим шанартайгаар дүүргэхэбди гэжэ түрүү тээрмын начальник Гуцаков хэлэбэ.

— Черчилль ба трумэнүүд атомна бомбоор бидэнэрые айлгахагүй, — гэжэ электрик Демин митинг дээрэ хэлэбэ. — Бидэнэр Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын тула стахановска вахтада жагсахамнай.

Иволгын аймагта

«СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай Дурим» толилогдоһон газетэнүүд үсэгэлдэр Иволгада хүрэжэ ошоо. ВКП(б)-гэй айкомой пропаганда ба агитациин таһаг аймагай партийна эдэбхитэдэй инструктивна зүблөө үнгэргэжэ, һунгалтануудта бэлэдхэхэ үедэ агитационно хүдэлмэриие яажа ябуулха тухай тодорхой заабари үгэбэ.

Эндэ байлсаһан нүхэд аймагай колхозуудаар гаража агитаторнуудай кустовой семинарнуудые үнгэргэхэ байна.

Аймаг дотор һунгалтануудые хэхэ Дуримтэй ажалшадые танилсуулха хүдэлмэри эхилэнхэй.

Заиграйн аймагта

Партиин Заиграйн айком аймагай центрын эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэдэй ба эхин парторганизацинуудай секретарьнуудай зүблөө үнгэргэбэ. Агитаторнуудые участогуудта хубаарилан табиха, семинар тэдэнэй үнгэргэхэ, СССР-эй Конституци болон һунгалта хэхэ тухай Дурим шудалха ябадалые эмхидхэхэ гэһэн заабари парторганизацинуудай секретарьнуудта үгтэбэ.

Мартын 12-то кварталай түсэб дүүргэхэ

Январиин 11-нэй үдэшэ. Заводой ехэ корпусой үүдэнүүд дээгүүр «1950 оной мартын 12 хадаа СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта хэхэ үдэр мүн» гэжэ гоё һайханаар зураглан бэшэһэн плакадууд толорно. Тэдэнэй хажуугаар «Һунгуулиин хүндэлэлдэ бүгэдөөрөө стахановска вахтада жагсая!», «Шанарай түлөө, продукциингаа өөрынь үные химдаруулхын түлөө тэмсэе!», «Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлэе!» гэһэн уряа лозунгнууд дэлгээтэй.

Судно заһабарилгын заводой партийна, комсомольско, профсоюзна организацинууд хүдэлмэришэд ба албахаагшадаа һунгуулиин Дуримтэй танилсуулжа эхилээ. Һунгагшадай дунда агитационно-ойлгуулгамжын хүдэлмэри ябуулхын түлөө ажалай 35 түрүүшүүлһээ бүридэһэн агитколлектив эмхидхээ.

Мүнөө тус заводой коллектив һунгуулиин үдэрые ажалай эрхим бэлэгүүдтэйгээр угтахын тулада социалистическэ уялгануудые абаа. Абаһан уялгануудай соонь: 1950 оной түрүүшын кварталай үйлэдбэриин түсэбые мартын 12-ой үдэр хүрэтэр дүүргэхэ, үйлэдбэрилһэн продукциингаа өөрынь үные 5 процентээр химдаруулха ба ажалай бүтээсые цех бүхэндэ 10 процентээр дээшэлүүлхэ, шэнэ баржануудые үйлэдбэрилэн бүтээхэ жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ гэжэ хэлэгдэнэ.

Заводой коллектив абаһан уялгануудаа бэелүүлхын түлөө эршэмтэй тэмсэл ябуулжа эхилээ. Январиин 11-нээ захалан хамта 146 стахановецууд һунгалтануудай хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсаа. Тэдэнэрэй дундаһаа 60 стахановецууд табанжэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэһэн байха юм. Алдартай стахановецууд Д. Хохряков, А. Ткачук, А. Левагин, А. Паршин гэгшэд һунгуулиин үдэр хүрэтэр 6 ба 7 һарын ажалай даалгабаринуудые дүүргэхэбди гэһэн уялгануудые абаа.

Паровоз бүтээгшэдэй зоригжол

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указда зорюулагдаһан митингнүүд заводой бүхы цехүүдтэ тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр үнгэргэгдэбэ. Митингнүүдтэ хабаадагшад хадаа һунгуулиин үдэрые ажалай үндэр амжалтануудаар угтаха хүсэлэнтэй байһанаа мэдүүлнэ.

Стахановска ажалаараа завод лээрээ шалгаржа ябаһан инструментальна цехын коллектив 1950 оной I кварталай түсэбые мартын 25 хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн уялга абаа.

Инструментальна цехын 52 стахановецууд, 80 ударникууд һунгуулиин үдэрэй хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсанхай. Һунгуулиин үдэр хүрэтэр жэлэйнгээ ажалай даалгабари дүүргэхэ гэжэ алдарта стахановецууд Георгий Серышев, Евгений Курочкин ба бусад шиидэбэ.

Тус цехтэ хоёр жэл тухай хүдэлмэрилжэ байһан эгээн залуу слесарь Гена Соломыков, токарь Шура Субботина гэгшэд январиин түрүүшын арбан хоног соо үдэр бүри хоёр-хоёр нормонуудые дүүргэдэг байһан юм. Мүнөө залуу хүдэлмэришэд үдэр бүридэ хоёр хахад, гурбан нормонуудые дүүргэхэбди гэһэн уялгануудые абаа.

Мүн тэрэшэлэн заводой шэрэм шудхалгын, вагон заһабарилгын ба бусад цехүүдтэ бүхы хүдэлмэришэд хабаадалсатай митингнүүд болоко, эндэ СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалта хэхэ үдэрые ажалай шэнэ шэнэ амжалтануудаар угтаха тухайда мэдүүлбэд.

Ж. Базаров.

Стахановска вахтада

Улан-Удын моторо-заһабарилгын заводой коллектив «СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудые хэхэ тухай» СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указые халуун баяртайгаар угтаба.

Заводой хүдэлмэришэд өнэ алдарта үдэрые ажалай эрхим үйлэдбэриин амжалтануудаар тэмдэглэхын тулада социалистическэ мүрысөөндэ үргэн далайсатайгаар оролсожо байна. Заводой хүдэлмэришэд һунгуулиин үдэрэй хүндэлэлдэ стахановска вахтада жагсажа, үйлэдбэриингөө даалгабаринуудые үлүүлэн дүүргэхэ, ажалай үндэр бүтээсэ туйлаха гэжэ шиидэбэ.

Токарь Е. Атушев, слесарь С. Исаев, котельщик Ф. Макаров, электрогагнуурша А. Воронин ба бусад түрүү хүдэлмэришэд һунгуулиин үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндөө оролсоходоо, үдэртөө хоёр нормо дүүргэхэбди гэжэ мэдүүлбэд.

Ц. Цыдыпов.

СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудай бэлэдхэл Ленинэй орденто ПВЗ-гэй цехүүдтэ үргэнөөр ябуулагдана. Хүдэлмэришэд үдэрһөө үдэртэ улам олоорһоо стахановска вахтада жагсана.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: булад шудхалгын цехын мастер, халаанай парторг нүхэр Беляев мартеновскэ ба шудхалгын пролётуудай стахановецуудта һунгалтануудые тухай Дурим уншажа байна. М. Минеевэй фото.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

Эхэ орондоо урбагшад, шпионууд, һүйдхэлшэд-диверсантнууд тушаа саазалан алалга хэрэглэхэ тухай

Саазалан алалгые болюулха тухай Указ хадаа Эхэ орондоо урбагшад, шпионууд, һүйдхэлшэд-диверсантнууд хамаадахагүйн тулада, тус Указда хубилалтануудые оруулха шухала гэжэ национальна республиканууд, профсоюзууд, таряашадай организацинууд, тэрэшэлэн культурын ажал-ябуулагшадай мэдүүлгэнүүдэй ороһон ушарһаа, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй тогтооһон:

1. Саазалан алалгые болюулха тухайда СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1947 оной майн 26-най Указда хубилалта оруулжа, Эхэ орондоо урбагшад, шпионууд, һүйдхэлшэд-диверсантнууд тушаа хэһээлтын дээдэ хэмжээн болгон саазалан алалга хэрэглэхэ зүбшөөрхэ.

2. Тус Указые энэнэй тунхаглагдаһан үдэрһөө хойшо хүсэндэнь оруулха.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Н. ШВЕРНИК.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
А. ГОРКИН.

Москва, Кремль.
1950 оной январиин 12.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР К. Д. ВИНТОВКИНИИЕ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЫН УЯЛГАНУУДҺАА СУЛӨӨЛХЭ ТУХАЙ

Һургуулида ошолготойн дашарамдуулан, нүхэр Капитон Дмитриевич Винтовкиние Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын уялгануудһаа сулөөлхэ.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ.

Улан-Удэ город,
Соведүүдэй Байшан.
1950 оной январиин 13.

Бурят-Монголой АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

НҮХЭР С. М. ИВАНОВЫЕ БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ТҮРҮҮЛЭГШЭЭР ТОМИЛХО ТУХАЙ

Нүхэр Соломон Матвеевич Ивановые Бурят-Монголой АССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшээр томилхо.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ
Д. ЦЫРЕМПИЛОН.

БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь
В. ОСТРОВСКАЯ

Улан-Удэ город,
Соведүүдэй Байшан.
1950 оной январиин 13.

ВЕНГРИДЭ МАРКСИЗМ-ЛЕНИНИЗМЫН КЛАССИГУУДАЙ ЗОХЁОЛНУУДЫЕ ХЭБЛЭНЭ

Венгрскэ Арадай республикын хэблэлэй газарнууд И. В. Сталинай зохёолнуудай нэгэдэхи том хоёрдохёо хэблэн гаргаба, мүн И. В. Сталинай «Советскэ Союзай Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайн тухай» гэжэ номые хэблэбэ. Венгридэ И. Б. Сталинай хурянгы биографи гурбадахяа хэблэгдээ.

РУМЫНИДА ГҮРЭНЭЙ ШАНГУУД ТОГТООГДОБО

БУХАРЕСТ. Национальна ехэ суглаанай президиум болбол Румынска арадай республикын гүрэнэй шангуудые бии болгохо тухай декрет гаргаба. Тэдэ шангууд хадаа социализм байгуулгада наука, литература болон искусствын талаар элитэ ехэ туйлалтануудай түлөө үгтэхэ байна.

ХҮСЭТЭ ХҮГЖЭЛТЫН ТҮСЭБ

ПЕКИН. Хүдөө ажахын асуудалнуудаар Пекиндэ конференци боложо дүүрбэ гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ. Тус конференци дээрэ шэнэ Хитадай хүдөө ажахые 1950 ондо хүгжөөлэхын гол зорилгонуудые согсолһон түсэб зохёогдоо.

Тус түсэб дотор ороһото культурануудай ургасые 5 миллион тонноор, хлопок-сырец хураалые 650 мянган тонноор дээшэлүүлхэ, мүн тэрэшэлэн бусад техническэ культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ ба экспортдэ гаргаха хүдөө ажахын продукциинуудые үйлэдбэрилгэ дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагдана.

Энэ зорилгые бэелүүлхын тула хүдөө ажахын үйлэдбэриие үргэнөөр дэмжэхэ, ажалай харилсан туһалалсалгые болон таряашадай хоорондын харилсаае улам хүгжөөхэ ба хүдөө ажахын үйлэдбэри хүгжөөлгэдэ ахамшагуудые үргэнөөр хабааддуулха гэһэн правительствын политикые таряашадта һайтар ойлгуулха ябадалда ехэхэн анхарал табигдаха ёһотой гэжэ конференциин түгэсхэл дээрэ үгэ хэлэхэ зуураа, хүдөө ажахын министр Ли Шу-чен тэмдэглээ.

Ли Шу-чен хадаа хүдөө ажахыда онһон техникые үргэнөөр хэрэглэхэ шухала гэжэ заагаа.

Тираж 10

НҮХЭР И. В. СТАЛИНДА АМАРШАЛГАНУУД

Нүхэр И. В. Сталинай 70 наһанай ойтой дашарамдуулан, партийна, советскэ болон олониитын организацинуудһаа, ажалшадай коллективүүд. Советскэ Союзай граждаминууд, гүрэнэй, ниитын организацинууд ба хилын саанахи элдэб нюурнуудһаа И. В. Сталинай нэрэ дээрэ олон тоото амаршалганууд ерэжэ үргэлжэлһээр.

Олон үдэаэ жалнүүдтэ элүүр энхэ ажаһуухыень нүхэр Сталинда бүхы зүрхэнһөө хүсэһэн амаршалгануудые хүргэбэ:

Архангельска областиин Онежскэ районой Польско сельсоведэй колхознигууд, хүдэлмэришэд, албахаагшад, интеллигенци ба һурагшад:

Самаркандска областиин, Комсомольско районой, Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд;

Сахалинска областиин, Пугачевско районой «30 лет Октября» гэжэ артелиин колхознигууд, эрэгтэй эмэгтэй загаһашад:

Киев городой хүүгэдэй № 7 садай хүдэлмэрилэгшэд ба үхибүүд;

ВЛКСМ-эй Улан-Удын городской 20-дохи конференциин делегадүүд;

Камчатска областиин Озерновско дунда һургуулиин һурагшад ба багшанар;

Башкирска АССР-эй, Зиянчуринска районой, Тазларовска сельсоведэй Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой комсомольско-организаци ба союзнабэшэ залуушуул;

Ташкент городой, Московско районой Сталинай нэрэмжэтэ № 75 һургуулиин багшанар ба һурагшад;

Саратовска областиин, Черкасска эхин һургуулиин 4-дэхи «Б» классай һурагшад;

Ярославль городой С. М. Кировэй нэрэмжэтэ эрэшүүлэй № 53-дахи долоон жэлэй һургуулиин багшанар ба һурагшад:

Улан-Удэ городой, басагадай № 2 дунда һургуулиин, ВЛКСМ-эй 30 жэлэй ойн нэрэмжэтэ дружинын пионернүүд;

СССР-эй машина бүтээлгын предприятинуудай барилгын Министерствын хүдэлмэрилэгшэд:

СССР-эй машина бүтээлгын ба прибор бүтээлгын Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй гадаадын худалдаа наймаанай Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй ой модоной ажахын Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй далайн флодой Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй элеэ хоолой промышленностиин Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй хэлхеэ холбооной хэрэгсэлнүүдэй промышленностиин Министерствын хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй прокуратурын хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй Гүрэнэй Банкын Правлениин хүдэлмэрилэгшэд;

СССР-эй барилгын материалнуудай промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай ЦК;

Минскэ автогеннэ заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Уральска арматурна заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад:

Кемеровскэ областиин, Киселевско городой Алтайска—2 шактын шахтёрнууд инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Львовско түмэр замай зургаадахи дистанциин хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Саратовска Центральна телеграфын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Азербайджанска ССР-эй, шампанска архиин комбинадай хүдэлмэришэдэй, мэргэжэлтэдэй ба албахаагшадай коллектив;

Куйбышевска областиин «Ставропольнефть» трестын № 1 олзоборилгын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад:

Кемерово городой «Факел» заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Рижскэ «Юглас Мануфактура» гэжэ хлопок нэхэлгын фабрикын эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад;

Таллинска фанерно-мебельнэ фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллектив;

Дзержинскиин нэрэмжэтэ Усманска махоркын фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Свободинска электромеханическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад;

Латвийска гүрэнэй далайн пароходствын морягууд;

«Центрозаготзерно» гэжэ Бүхэсоюзна нэгэдэлэй Рижскэ портын элеваторай хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

«Никопольмарганец» трестын Максимочай нэрэмжэтэ рудингай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй ба албахаагшадай коллектив;

«Кузбассуголь» комбинадай «Кагановичуголь» трестын центральна электромеханическа мастерскойнуудай хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай коллектив;

Хара металлургиин Центральна научно-шэнжэлэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэд;

Белорусска ССР-эй, Борисовска мяханай комбинадай эрэгтэй, эмэгтэй хүдэлмэрилэгшэд, инженернүүд, технигүүд болон албахаагшад;

Камчатска областиин Шубертовско комбинадай загаһанай консервын заводой эрэгтэй ба эмэгтэй хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Рига городой, дотор хубсаһа гаргадаг «Авангард» гэжэ комбинадай хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд:

«Большевик» гэжэ Минскэ арһа элдүүрилгын заводой хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

Новосибирск городой 1-дэхи клиническэ больницын хүдэлмэришэд, албахаагшад ба медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд;

Афганистандахи Советскэ Посольствын хүдэлмэрилэгшэдэй коллектив;

М. Горькиин нэрэмжэтэ Поволжско лесотехническэ институдай студентнүүд, научна хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Советскэ Удмуртиин уранзохёолшодой Союзай гэшүүд;

СССР-эй эд бараанай кооперациин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК.

Читинскэ областиин Нерченскэ 4-дэхи эхин һургуулиин багшанар, пионернүүд болон һурагшад;

Крымскэ областиин Первомайска районой хоёрдохи долоон жэлэй һургуулиин багшанар ба һурагшад;

Известково заводуудай Вольско группын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Тюменскэ мяханай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Сталинай нэрэмжэтэ металлургическа заводой 5-дахи заводской партконференци, г. Сталино;

Львовско № 3 гуталай фабрикын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад:

С. М. Кировэй нэрэмжэтэ ниитхэ-ээрэлгын комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Шамараевска сахарай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Урда-Сахалинай загаһанай комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Речитскэ гэр барилгын комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

СССР-эй нефтяной промышленностиин Министерствын Сызраньска механическа заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Ажалай Улаан Тугай орденто Ивановска электростанциин хүдэлмэришэд, инженернүүд технигүүд ба албахаагшадай коллектив;

Харьковска № 8 ремесленнэ училищиин һурагшад, мастернууд ба багшанар;

Ташкентскэ № 4 хилээмэнэй заводой хүдэлмэришэд, албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Кировскэ хүдөө ажахын машино-бүтээлгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Петропавловск городой механическа заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

«Бугуруслан нефть трестын» бэлэлгын Бугурусланска конторын хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Керсон городой хлопок-ээрэлгын «Комсомолка» фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Тамбовско подшипник заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Борисовска хилээмэнэй комбинадай хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Московско областиин Целковско торго нэхэлгын фабрикын хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшадай коллектив;

Ростов-На-Дону городой «15 лет Октября» кондитерска фабрикын хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Минскэ мяханай комбинадай хүдэлмэришэд, албахаагшад ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан;

Украинска малажалай научно-шэнжэлэлгын институдай научна хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Научно-шэнжэлэлгын автомобильна ба автомоторно институдай научна хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай коллектив;

Житомирска областиин Дзержинскэ районой 8-дахи партсъездын нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Пензенскэ областиин Черноозерско МТС-эй трактористнууд, комбайнернууд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба албахаагшад;

Кировоградска областиин Компанеевска районой, КП(б) У-гэй 12-дохи съездын нэрэмжэтэ колхозой колхознигууд;

Московско областиин Целковско районой «Комбайн» колхозой гэшүүд;

Калужска областиин Мосальска районой «Новый путь» колхозой гэшүүд;

Московско ветеринарна Академиин профессорнууд, багшанар, студентнүүд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Читинскэ областиин Газимуро-заводской районой «Путь Сталина» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Ульяновска областиин «Красный Восход» гэжэ совхозой хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад;

Краснодарска хизаарай Ильинскэ районой «Правда» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Карело-Финскэ ССР-эй Лоухска районой «Полярный пионер» гэжэ совхозой хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Волынска областиин Владимиро-Волынска районой «Леся Украинка» гэжэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүд;

Камчатско-Чукотско пароходствын худалдаа наймаанай флодой морягууд;

№ 3 трестын «Куйбышевнефтьразведка» гэжэ нефтеразведкын албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба хүдэлмэришэдэй коллектив;

Феодосийска портын технигүүд, инженернүүд, албахаагшад ба хүдэлмэришэд;

В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Клинповско нарин-сэмбын фабрикын албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба хүдэлмэришэд;

Барнаульска тормозной заводой хүдэлмэришэд, технигүүд, инженернүүд ба албахаагшад;

Улан-Удын мяха-консервын комбинадай мэргэжэлтэд ба хүдэлмэришэдэй коллектив;

СССР-эй нефтяной промышленностиин Армавирска машина бүтээлгын заводой албахаагшад, хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд;

Новороссийска вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Московско городской радиодамжуулгын сетиин албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэдэй коллектив;

Хойто түмэр замай Вологда 1 станциин албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба хүдэлмэришэдэй коллектив;

Сулинска металлургическа заводой албахаагшад, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба хүдэлмэришэд;

Карело-Финскэ ССР-эй «Суоярви» гэжэ картонно комбинадай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад ба хүдэлмэришэдэй коллектив;

Эстонско ССР-эй «Кютте-Иыуд» гэжэ шахтын инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Карагандинска түмэр замай Джалгыр узелай инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад ба хүдэлмэришэдэй коллектив;

Ханты-Мансийска округой Ситомирско загаһанай заводой инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад ба хүдэлмэришэдэй коллектив;

Амурска түмэр замай Магадачиин паровозно депогой машинистнууд, кочегарнууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Новосибирск городой Оёдолшодой союзай ЦК-гэй нэрэмжэтэ фабрикын инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад ба хүдэлмэришэд;

«Ленинградуголь» комбинадай, «Новгородуголь» трестын шахтёрнууд, инженернүүд, технигүүд ба албахаагшад;

Махач-Кала городой С. М. Кировэй нэрэмжэтэ оёдолой фабрикын инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, албахаагшад ба хүдэлмэришэдэй коллектив;

Залуу харагшадай Ленинградска гүрэнэй театрын артистнууд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

СССР-эй уһан-сэрэгэй флодой Министерствын Рижскэ уһан замай һургуулиин личнэ состав;

Свердловск городой ВУЗ-уудта һуража байгаа Болгариин, Венгриин, Румыниин, Чехословакиин, Албаниин ба Кореяын студентнүүд;

Баруун-Казахстанска областиин Урлинска районой Дзержинскиин нэрэмжэтэ хүүгэдэй байшангай хүмүүжүүлэгшэд ба багшанарай коллектив;

Украинска ССР-эй уранһайханай литературын хэблэлэй хүдэлмэришэд;

Одесса городой Пушкинай улицын № 45 байшангай гэрэй эзэн эхэнэрнүүд;

Бурят-Монголой АССР-эй Байкало-Кударын аймагай Щергинскэ долоон жэлэй һургуулиин һурагшад ба пионернүүд;

Англиин Миддсекс Графствын хейс цехын старостын компаниин комитет;

Германиин Болценбургдахи «Эльваверфиин» инженернүүдэй, технигүүдэй, хүдэлмэришэдэй коллектив;

Австриин Альфред Генерт ба КО предприятиин хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Чехословакиин Простевдэхи «Центротексын» предприятиин албахаагшад;

Германиин Бранденбургдахи боро нүүрһэнэй Цейсхольц шахтын хүдэлмэришэдэй коллектив;

Румыниин Крайоведахи «Тэмсэл» гэжэ металлургическа заводой хүдэлмэришэд;

Польшын Фаленице городой барилгын общиствын хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Германиин Бранденбургдахи машино-прокатна станциин ба заһабарилгын пунктын трактористнууд, хүдэлмэришэд, албахаагшад ба функционернүүд;

Румыниин Сигишоаре городой 6—10 мартын нэрэмжэтэ сэмбын фабрикын хүдэлмэришэд;

Венын «Вундерлих» гэжэ фирмын хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Германиин Тюрингидэхи нарин инструментнүүдэй заводой инженернүүд, технигүүд, хүдэлмэришэд ба албахаагшад;

Румыниин Медиан городой бүд нэхэлгын фабрикын хүдэлмэришэд, технигүүд ба албахаагшад;

Румыниин Крайовадахи Мофлене—Долж городой керамическа фабрикын хүдэлмэришэд, техническэ персонал ба албахаагшад;

Хитадай Пекин городой арад зоной митингдэ хабаадагшад;

Хитадай Нанкин городой арадай түлөөлэгшэдэй ниитэ-городской хоёрдохи конференци;

Хитэд ороной национальна хамгаалгын ассоциаци;

Чехословацка композиторнуудай союз;

Польшын, Варшава городой наука ба культурын хүдэлмэрилэгшэд, уранзохёолшод, композиторнууд, уранзураашад, архитекторнууд ба дээдэ һургуулинуудай профессорнуудэй суглаан;

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха)

Комсомольско хүдэлмэрииe һонин ба удха түгэлдэр болгохо

(ВЛКСМ-эй Обкомой III пленум дээрэһээ)

Январиин 10 — 11-эй үдэрнүүдтэ ВЛКСМ-эй Обкомой III пленум боложо үнгэрбэ. «ВЛКСМ-эй ЦК-гэй хоёрдохи пленумэй дүнгүүд ба областной комсомольско организациин зорилгонууд» тухай асуудал анхан зүбшэн хэлсэгдэбэ. Тус асуудалаар элидхэлые ВЛКСМ-эй Обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр М. М. Гаськов хэбэ.

ЦК-гэй пленум дээрэ «Свердловско областной комсомольско организацида ВЛКСМ-эй зэргэнүүдэй ургалта тухай» ба «Ф. Дзержинскиин нэрэмжэтэ Сталинградска тракторна заводой комсомольско организациин хүдэлмэри тухай» асуудалнуудые зүбшэн хэлсэһэн байгаа.

— Республика доторнай комсомольско наһанай залуушуул аяар 40 мянга гаран хүн бии, — гэжэ элидхэлшэ хэлэбэ.—Теэд, ВЛКСМ-эй XI съездын һүүлээр оройдоо 4670 хүбүүд ба басагад комсомолдо ороһон байха юм. Илангаяа Баргажанай, Задын, Ториин, Вичурын, Хэжэнгын аймагуудай комсомольско организацинууд хангалтагүйгөөр ургажа байна. Манай колхозно залуушуулай дунда түрүү малшад, трактористнууд ба комбайнернууд, тариан ажалай түрүүшүүл яһала олон бии. Теэд хүдөөгэй түрүү залуушуул тон үсөөнөөр комсомолдо абтана.

Залуу хүдэлмэришэдэй диилэнхи олониинь 120 ба дээшэ процент нормоё дүүргэдэг түрүүшүүл байха юм. Тэдэнэй тон үсөөниинь комсомолдо ороно. Иланһаяа Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой комсомольско организаци һулаар ургана. Ремесленнэ ба железнодорожно училищинуудай, ФЗО-гэй һургуулинуудай эрхим һурагшад комсомолой зэргэдэ үсөөнөөр алсуулэгдэнэ. Энэ талаар Улан-Удын городской ба Сэлэнгын аймагай комсомольско организацинууд хангалтагүйгөөр хүдэлмэри ябуулна. Мүн дунда ба хүсэдбэшэ дунда һургуулинуудай ахалагша классуудта, ВУЗ-ууд болон техникумуудта яһала олон түрүү хүбүүд ба басагад бии аад ла, комсомолой газаа тээ үлөөд байжа байдаг.

Комсомолой зэргэнүүд манай республика дотор юундэ удаагаар урганаб?

Пленумдэ хабаадагшадай хэлэһэн үгэнүүд энэ асуудалда харюу боложо үгэнэ.

Манай хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин арга метод залуушуулые комсомолдо дүтэлүүлжэ, тэрээн тээшэ татажа шаданагүй. Ушарынь, комсомольско хүдэлмэри һонигүйгөөр, удха түгэлдэр бэшээр ябуулагдана гэжэ хэдэн олон хүнүүд тэмдэглэбэ.

Советскэ залуушуул эрдэм болбосорол ехэтэй, соргог дорюун, юумэ ехээр ойлгожо ба мэдэжэ абаха хүсэлэнтэй байна. Тиимэһээ, тэдээнэй эрилтэтэй таарулан хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие ябуулха шухала байгаа.

Залуушуулые мүнөө юун һонирхуулнаб? һайн һайн номууд, кинокартинанууд, һайн дуу ба концертнууд, һонин элидхэл ба лекцинууд, спортивна мүрысөөнүүд ба уранһайханай самодеятельность, элдэб кружогууд, секцинүүд гэхэ мэтэ.

Эдэ мэтые хаража үзэжэ, эдэдэнь хабаадажа ябаа һаа, залуушуул ехэ һонирхохо, комсомолдо орожо, улам саашаа хүгжэхые хүсэхэ байгаа.

Теэд манай олонхи комсомольско организацинууд болбол зүжэг наада табиха ябадалые манай хэрэг бэшэ, артистнарай гү, али үшөө хэн нэгэнэй хэрэг гэжэ тоолоод байдаг. Хэрбээ хэдэн олон хүбүүд ба басагад сүлөөтэй сагтаа сугларлаад, һайн зүжэг бэлдэжэ табяад, шэнэ дуунуудые сэжэлдэжэ дуулаад, шэнэ наадаар наадаад байгаа һаа, юун гээшын ехээр баясаха, сэдьхэлээ ханаха, ажал хүдэлмэридөөшье хүхюун солбон ябаха байгаа гээшэб?! Энээниие комсомолецүүд лэ эмхидхэхэ ёһотой. Комсомолецүүдые, иимэ хүхюун, зоригтой зониие харахалаа союзнабэшэ залуушуул комсомолецүүдай зэргэдэ жагсахые заабол хүсэхэ байна.

Комсомольско организацинууд халаа культурно-гэгээрэлэй, спортивна хүдэлмэриие эмхидхэхэ, комсомолбэшэ залуушуултай сугтаа суглаа ба политзанятинуудые, лекци ба хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ ёһотой. Тобшоор хэлэбэл, комсомолецүүд хадаа комсомолбэшэ залуушуулһаа амяарлахагүй, харин хамаг ажал-ябуулгаяа тэдээнтэй сугтаа хэхэ, тэдээниие нигэжэ хүмүүжүүлхэ, бэедээ татаха ёһотой гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэд.

Комсомольско организацинуудай зэргэнүүдэй эрид шууд ургалтые хангахын тулада түбхын түрүүндэл комсомолой айкомууд ба Обком хүтэлбэриингөө арга методые хубилгаха, олониитэ залуушуулда дүтэ ба ойлгосотой болгохо, *хооһоор албадан захирха* ябадалые үгы болгожо, коммунистическэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие эрид һайжаруулха шухала гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Манай комсомольско хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд заримдаа даншье үбгэршэһэн янза үзүүлдэг: колхоз дээрэ ошоод залуушуултай хөөрэлдэдэггүй, наадажа плясалжа байгаа һаань холуур тойрожо гарадаг байна. Энэ мэтын ехэрхүү зан олониитэ залуушуулһаа холодохо, таһарха ябадалда хүргэдэг гэжэ үгэ хэлэгшэд тэмдэглэбэ.

Пленум болбол областной комсомольско организацида ВЛКСМ-эй зэргэнүүдэй ургалтые хангаха хэмжээнүүдые хараалһан дэлгэрэнгы шиидхэбэри абаба.

УРАНЗУРАГУУДАЙ ВЫСТАВКЭ

Арадуудай агуу ехэ багша Иосиф Виссарионович Сталинай 70 наһанай ойдо зорюулжа, Бурят-Монголой уранзураашадай зурагуудые харуулһан республиканска выставкэ Ленинэй орденто Бурят-Монголой гүрэнэй театрын залнууд соо нээгдээ һэн. Энэ выставкэ дээрэ республикын бүхы уранзураашадай һүүлэй хоёр жэл соо бүтээһэн ехэхэн творческо хүдэлмэринүүд табигдаа.

Ленинско-сталинска национальна политикын ашаар Бурят-Монголой искусствын амжалтатайгаар хүгжэжэ байһан ябадал энэ выставкэ дээрэ элеэр харуулагдана. Республикын уранзураашад өөһэдынгөө творческо ажалда ехэхэн амжалтануудые туйлаа. һүүлэй хэдэн жэлнүүдтэ Москвада болоһон уранзураашадай Бүхэсоюзна выставкэнүүдтэ уранзураашад Ц. С. Сампилов, А. И. Тимин, Г. Е. Павлов, Р. С. Мэрдыгеев, А. А. Окладников, Е. И. Неволина, М. Е. Шестакова гэгшэдэй хабаадалсаһан ябадал энээниие гэршэлнэ.

Нүхэр Сталин болбол литература ба искусствын хүдэлмэрилэгшэдые социалистическэ реализмын үнэн сэхэ арга методээр зэбсэгжүүлээ. Манай советскэ ажабайдалые зүбөөр харуулһан, удхынгаа талаар ниитэ арадта ойлгомжотой, идейнэ үндэр хэмжээтэй, бүгэдэарадай дунда һайшаагдахаар зохёолнуудые байгуулхые Сталин багшамнай уряалһан байна.

Республикын уранзураашад болбол коммунистическэ партиин, советскэ арадай ба Сталин багшын эдэ эрилтэнүүдые хараадаа абажа, хэдэн олон зурагуудые бэлдэхээ. Эдэ зурагууд выставкэдэ табигдажа, республикын ажалшадай зүгһөө һайн сэгналтануудые абана.

Республиканска выставкэнүүд дээгүүр табигдаһан зурагууд хадаа Ленин — Сталинай хэрэгэй түлөө үнэн шударгыгаар тэмсэжэ байһан түрүү, советскэ хүнүүдэй түхэл шарайе, бурят-монгол арадай зол жаргалта ба тэнигтэн баян ажабайдалые, советскэ хүнүүдэй ажал дээрэ суурхажа байһан ябадалые эли тодоор харуулдаг байгаа.

Агуу ехэ Сталинай 70 наһанай ойдо зорюулагдаһан, республиканска выставкын бүхы картинанууд, портредүүд 1948 — 49 онуудта манай уранзураашадай туйлаһан шэнэ амжалтануудые харуулна.

БМАССР-эй арадай уранзураагша, РСФСР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша Цыренжап Сампилович Сампиловай — «Агуу ехэ Сталинтай уулзалга». «Сүлэлгэһөө Сталинай зугадалга» гэһэн ехэ картинанууд хадаа арадуудай вождиин арад зонтойгоо нигта барисалатай байһые, өөрынгөө вождьдо арад зоной инаг дуратай байһые элеэр харуулна.

БМАССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша А. И. Тиминэй—«СССР-эй арадай артист, Сталинска шангай лауреат Г. Ц. Цыдынжапов «Отгелын рольдо», «Байгалай загаһашад» гэһэн картинанууд. Социалистическэ Ажалай Герой Р. С. Бубеевэй портрет республикын түрүү хүнүүдэй шэнжэ шарайе һонор тодоор харуулна.

БМАССР-эй арадай уранзураагша, Г. Е. Павлов хадаа «ВКП(б)-гэй айкомдо хуралгын кампаниин дүнгүүдые зүбшэлжэ байна» гэһэн картина зураа. Энэ картинад үндэр баян ургаса хураахын түлөө тэмсэлдэ хүдөө нютагуудай коммунистнуудай үүсхэл оролдолгые ойлгосотой һайнаар зураглана.

«Баян тала» гэһэн картина соогоо БМАССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша Р. С. Мэрдыгеев колхозно сэнгэлиг баян ажабайдалые, уужам гоё талануудые үнэн тодоор харуулжа шадаа. Мүн тиихэдэ БМАССР-эй искусствын габьяата ажал-ябуулагша А. А. Окладников «Шэнэ бүлэ» гэһэн зохёол соогоо советскэ хүнүүдэй жаргалта ажаһуудалые харуулна.

Уранзураашад Н. Голованов, М. Шестакова, Е. Неволина, Пепуль, М. Чашин, залуу уранзураашад Б. Садыков, К. С... геев, М. Метелкин гэгшэдэй нирхолтой картинанууд энэ выставкэдэ хабаадуулагданхай.

А. Гергесов БМАССР-эй Советскэ уранзураашадай Союзай секретарь.

Республикын малшадай нэрэ хүндын хэрэг

Нийтын ашаг шэмэтэ малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые бэелүүлэн, республикын колхознигууд үнгэрэгшэ жэлдэ адуу малай тоо толгойе нилээдгүй олошоруулһан, мүн тэдэнэй ашаг шэмые дээшэлүүлһэн байха юм. Колхоз бүхэн ашаг шэмэтэ малажалай дүрбэн фермэтэй болоо.

Үнгэрэгшэ жэлдэ туйлагдаһан зарим амжалтануудаараа хизаарлангүй, 1950 ондо адуу малаа улам олошоруулха гээшэ республикын малажалай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй, зооветеринарна мэргэжэлтэдэй арюун уялга мүн. Тиимэһээ, шэнэ жэлэй түрүүшын үдэрнүүдһээ эхилэн малшан бүхэн өөрынгөө хүдэлмэридэ улам ехэ харюусалгатайгаар, үндэр эдэбхитэйгээр ба үүсхэлтэйгээр хандаха уялгатай. Үбэлэй үедэ адуу малай харууһые улам һайнаар эмхидхэхэ шухала. Тиигэбэл, колхозно нийтын мал турангүй, хоронгүйгөөр үбэлжэжэ, саашалаа улам олошорхо, ашаг шэмэ бүри ехээр үгэхэ байна. Тиимэл хадань түрүү колхозууд үбэлжэлгые түгэс бэлэдхэлтэйгээр угтаад, тэрэниие һайнаар үнгэргэжэ байна.

Мухаршэбэрэй аймагай «Красный Заган» колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Бродников) 1949 ондо малажалые хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлэй малаар үлүүлэн дүүргээд, үбэлжэлгые эрхим бэлэдхэлтэйгээр угтаа һэн. Эндэ үхэрэй, тугалай байранууд, конюшни, мүн фермэнүүд дээрэ хүдэлмэрилдэг малшадай гэрнүүд шэнээр баригдаһан, үхэр малдань бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэгдэһэн байха юм. Үбһэ тэжээлые зүбөөр гаргашалжа, арбилхын тулада малай байра бүхэндэ кормушканууд ба яслинуудые түхеэрэнхэй. Колхозой правлени ба партийна организаци малажалай фермэнүүдые эрхим кадрнуудаар хангаад, тэдэнэрэй ажал хүдэлмэриие үдэр бүри шалгажа байдаг. Тэрэнэй ашаар энэ колхозой адуу мал һайнаар харууһалагдажа, намарайнгаа хүсэ шадалые бишыхашье бууруулаагүй.

Тэрэшэлэн Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирик», Иволгын аймагай «Авангард», «17 партсъезд», Яруунын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ ба бусад колхозууд үбэлжэлгые урдынхиһаа улам һайнаар үнгэргэжэ байнхай. Нэрлэгдэгшэ колхозуудай фермэнүүд мал эдеэлүүлхэ ба адуулха гуримые нарин шангаар сахинад.

Зүгөөр, республикын зарим колхозууд үбэлэй түрүүшын һаранууднаа эхилээд үхэр малаа тураажа, хороожо, мүн үбһэ тэжээлээ хайра гамгүйгөөр гаргашалан, үрижэ байна. Жэшээлхэдэ, Хэжэнгын аймагай хэдэн олон колхозууд үбһэ тэжээл абаха түсэбөө дүүргээгүй байһан мүртөө, һолоомо, михиинээ һурилэнгүй, саһанда даруулжа гү, али үхэр малда үлти зада гэшхүүлжэ байха юм Дунда-Худанай сомоной Кировэй, Ворошиловай нэрэмжэтэ, мүн «Манай Ажал», «Зургаанай Зам», «Коминтерн», «Улаан Таряашан» колхозууд малай харууһые муугаар эмхидхэһэн, байра байдалые хүсэд заһабарилаагүй дээрэһээнь хэдэн олон үхэрнүүдэе турааһан байна.

Мүн Закаменай аймагай олонхи колхозууд үбэлжэлгые муугаар үнгэргэжэ байна. Эндэ ноябрь, декабрь һаранууд соо олохон толгой үхэр үхэһэн, тэрэшэлэн туража, хүсэ шадалаа доошонь оруулһан баримтанууд үзэгдэнэ. Бур-Цакирай сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоз энэ талаар илангаяа ехэ дутуунуудтай.

Мүнөө республикын бүхы колхознигууд, тэрэ тоодо малажалай хүдэлмэрилэгшэд, БМАССР-эй колхознигуудта ажалай нэмэлтэ түлөөһэ үгэхэ тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй шэнэ тогтоолдо харюу болгон үбэлжэлгые гарзагүйгөөр үнгэргэхэ, бүхы түлнүүдые бүрин бүтэнөөр үсхэхэ, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ мэтын шэнэ уялгануудые абажа байна. Жэшээлхэдэ, Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой племенной фермын һаалишад малай харууһые улам һайжаруулжа, энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2500 литрһээ доошо бэшэ һү һаахабди гэжэ нэгэн дуугаар мэдүүлнэд. Иимэ патриотическа уялгануудые абаһан малшад олон.

Хэлэһэн үгэдөө хүсэд хүрэжэ, *колхозно малажалаа улам хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ гээшэ малшадай нэрэ хүндын хэрэг мүн.* Аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай хүдэлмэрилэгшэд болон зооветеринарна мэргэжэлтэдэй зорилго хадаа малшадай дэбжэлтые зүбөөр хэрэглэхэ, уялгануудаа дүүргэхэ ябаладдань тэдэнэртэ үдэр бүриин туһаламжа үзүүлхэ хэрэг болоно. Тэрэшэлэн колхозуудай правленинүүд, аймагай хүдөө ажахын таһагууд правительствын шэнэ тогтоолой ёһоор малшадай абаха нэмэлтэ түлөөһыень зүбөөр гаргаад, тэдэнэртэй саг соонь тоосожо, түрүү колхознигуудые урмашуулха уялгатай.

СССР-эй Верховно Соведтэ хэглэхэ һунгалтануудтай дашарамдуулан малшадай дундахи мүрысөөн улам ехэ хүсэтэйгөөр дэлгэржэ байна. Тиимэһээ манай республикын колхозууд үбэлжэлгэ дээрэ тохёолдоһон дутуунуудаа ойрын үдэрнүүдтэ сүм усадхажа, мал бүхэниие бүрин бүтэнөөр ондо оруулха, шэнэ түлнүүдые олоор абажа тэжээхэ байһандань батаар найдагдана. Тиигээд байхадаа колхоз бүхэн малажалые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ найдамтай һуури табижа шадаха байна.

А. Желтый, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министрые орлогшо.

Новосибирск. Колхозно хүтэлбэрилхы кадрнуудта гэжэ һая нээгдэһэн областной һургуулиин һурагшадай дунда хүдөө ажахын олон тоото алдарта түрүүшүүл бии. Тус һургуулиин һайнаар түхеэрэгдэнхэй бүхы кабинедүүд ба аудиторинуудынь экспонадуул болон һуралсалай үзэжэ танилсаха зүйлнүүдээр хангагданхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һургуулиин һурагшад агрокабинет соо улһанай экспонадуудые хаража байна. Зүүн гарһаа—Маслянинска районой «Льновод» колхозой звеньевой, Социалистическэ Ажалай Герой комсомолка А. А. Родникова, тэрэ колхозой звеньевой, Социалистическэ Ажалай Герой А. Я. Скачкова ба Новосибирскэ районой «Красный партизан» колхозой звеньевой, Социалистическэ Ажалай Герой П. А. Рябчиков гэгшэд байна.

ТАСС-эй фотохроника.

Уншагшадай бэшэгүүдһээ

Клубшье, банишье үгы колхоз

Сагаан-Шулуутайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой (Мухаршэбэр) центр — «Хүсөөтэдэ» клуб ба бани үгы юм. Тиимэһээ энэ колхоздо аймагай кинофикациин таһагай хүдэлмэрилэгшэдэй кино харуулхаяа ерэхэдэ колхознигуудынь айлда суглардаг. Кино харахаяа колхознигууд олоороо суглардаг тула бишыхан гэр соо багтадаггүй байна.

Энэ колхоз мүн банигүй юм.

Клубтай ба банитай болохын түлөө колхозой хүтэлбэрилэгшэд юундэ оролдоногүй гээшэб?

Б. Цыренжапов.

Газетэ хододоо уншадагби

Би урлань залуудаа ном бэшэг огто мэдэхэгүй ябааб, тиихэдэ хаанта засагай мунхаг харанхы үедэ юрын үгытэй бурят хүнэй ном бэшэгтэ һураха гээшэ тон бэрхэтэй байгаа бшуу. Гансал советскэ засагай ашаар үндэһэн хэлэн дээрээ эрдэм бэшэгтэ һуража, би мүнөө газетэ болон номуудые уншадаг болооб.

«Бурят-Монголой Үнэн» газетэ намайе һонирхуулдаг, намда һургаал ухаа заадаг байна. Би энэ газетые ехэ хүндэлдэгби, тэрэниие жэлһээ жэлдэ захидагби, мүнөөшье 1950 ондо бүхы жэлээр захил хэнхэйб.

«Үнэн» газетын хуудаһануудһаа Эхэ оронойнгоо дотоодын ба гадаадын һониинуудые мэдэжэ абанаб, өөрынгөө политическэ болон гэгээрэл болбосоролой хэмжээе дээшэлүүлнэб. Мүн ажалай мэргэжэлые дээшэлүүлхэ хэрэгтэм газетэ нилээд туһалдаг байна.

Баллан Чимитов,
Яруунын аймагай Молотовой нэрэмжэтэ колхозой түмэршэ дархан.

Гахайн байратай хэзээ болохо юм?

Түнхэнэй аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз гахайнуудаа байра байдалаар хүсэд хангажа шадаагүй байха юм. Тиимэһээ 50 толгой поршоонхонуудаа колхознигуудта тараажа үгэнхэй. Тиин, эдэ поршоонхонуудай ямаараршье харууһалагдажа байһые хэншье шалгадаггүй.

С. Андыков.

Байраар хангаагүй

Октябриин сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой (Мухаршэбэр) үхибүүд Сутайн долоон жэлэй һургуулида һурадаг. Энэ колхоз һурагшадайнгаа хамтын байра заһабарилжа үгэхэбди гэһээр һараһаа үлүү болобо.

Тиимэһээ һурагшадынь айлнуудаар байдаг, класснаа гадуур номоо үзэхэ, хаһа саг соогоо амарха условигүй юм.

Һурагшадаа байра байдалаар хангахын түлөө тус колхозой правлени юундэ оролдоногүй гээшэб?

Ц. Дашинимаев.

„Б. М. Үнэндэ" бэшэһэнэй һүүлээр

Клуб заһабарилагдаа

Тарбагатайн аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ колхозой клубаа үбэлэй үедэ хүдэлмэрилхээр бэлэн болгожо шадаагүй байһан тухайнь манай газетын үнгэрһэн оной ноябриин 30-най номерто толилогдоһон статья соо хэлэгдээ һэн.

— *Мүнөө тус клубай* пеэшэнь заһабарилагдаһан, сонхонуудтань шэл һуулгагдаһан ба бусад дутуунууд зайлуулагдаһан байна. Клубай хүдэлмэриие һайжаруулха хэмжээнүүд абтаба,—гэжэ Тарбагатайн аймгүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэринүүдые эрхилхэ таһагые даагша нүхэр Гусляков манай редакцида мэдээсэбэ.

Ветврач Бакланов хүдэлмэреэ һайжаруулаа

Зэдын аймагай Дэрэстэйн сомондо ажалладаг ветврач нүхэр Баклановай тэндэхи зоной эрилтэдэ анхаралаа табяагүй байһыень шүүмжэлһэн «Хойрог зантай ветврач» гэһэн статья «Б. М. Үнэндэ» томилогдоһон байгаа.

Статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд бүрин тодоржо, нүхэр Баклановай тоосоое ВКП(б)-гэй Зэдын айком соносоһон ба тэрээндэ шанга һануулалта хэһэн байна. Мүнөө нүхэр Бакланов улад зоной эрилтые һайнаар хангадаг болоо — гэжэ ВКП(б)-гэй Зэдын айкомой секретарь нүхэр Н. Кругляков манай редакцида мэдээсэбэ.

Архинша Захаров хүдэлмэриһөө гаргуулаа

«Архинша түрүүлэгшын гэмээр...» гэһэн гаршагтай статья манай газетын үнгэрһэн оной октябриин 4-нэй номерто гараһан юм. Тэрэ статья соо Онохойн сельсоведэй түрүүлэгшэ Д. Захаровай архи хододоо уудаг дээрэһээ хүдэлмэреэ унагааһан тухай хэлэгдэһэн байгаа.

Статья соо хэлэгдэһэн баримтанууд бүрин тодоржо Д. Захаров сельсоведэй түрүүлэгшын тушаалһаа гаргагдаа, — гэжэ Заиграйн аймгүйсэдкомой секретарь нүхэр Дагбаев манай редакцида мэдээсэбэ.

Манай календарь

С. В. Ковалевская

(Түрэһэнһөөнь хойшо 100 жэл гүйсэһэнэй ойдо)

Софья Васильевна Ковалевская (1850 — 1891) эхэнэрнүүд сооһоо анха түрүүлэн наукануудай Российска Академиин гэшүүн-корреспондент болоһон юм. Тэрэ хадаа XIX-дэхи зуун жэл соо тодорон гараһан ородой гайхамшагта эрдэмтэдэй тоодо оролсоно.

Ковалевская болбол математическа айхабтар ехэ бэлиг шадабаритай байжа, туйлай ехэ нэтэрүүгээр урагшаа дабшан, замдаа тохёолдоһон бүхы бэрхэшээлнүүдые дабажа, наукын үндэртэ хүрэһэн юм. Тэрэ үедэ Россида университедүүдэй үүдэнүүд эхэнэрнүүдэй урда хаалтатай байгаа. Тиимэ дээрэһээ бэлиг ехэтэй энэ ород басаган хилын саана гараха баатай болоо. Ехэхэн оролдолгын ашаар тэндэ дээдэ һургуули дүүргэбэ.

Тиин Ковалевская хадаа элитэ ехэ эрдэмтэн-математик болоо һэн. Тэрэ хадаа юһэн научна зохёолнуудые бэшээ. «Хүдэлхэгүй точкые тойрон хатуу бэе бодосой эрьелдэдэг тухай» гэһэн өөрынгөө гол зохёолые Ковалевская болбол уласхоорондын конкурсда табиһан байгаа. Тэрэ зохёолынь эгээ дээдэ сэгнэлтэ абажа, шанда хүртэһэн юм. 1889 ондо наукануудай Российска Академи Ковалевскаяе өөрынгөө гэшүүн-корреспондент болгон һунгаһан байгаа.

С. В. Ковалевская болбол гансашье эрдэмтэ бэшэ, мүн олониитын ажал-ябуулагша байгаа. Тэрэ хадаа эхэнэрнүүдэй эрэшүүлтэй тэгшэ эрхэтэй болохын түлөө тэмсэлдэ ехэхэн хүсэ эдэбхиеэ зорюулаа. Тэрэ хадаа мүн хэдэн олон уран зохёолнуудые бэшээ.

Ковалевскаягай нэрэ хадаа наука дотор ба Россидахи олониитын хүдэлөөнэй түүхэ дотор хододоо гэрэлтэжэ байхал.

Мухаршэбэртэ политическэ агитациинэ тоонгүй

„Б. М. Үнэнэй" корреспондентнүүдһээ

Партиин Центральна Комитет ба СССР-эй Правительство болбол дайнай һүүлдэ гаргаһан хэдэ хэдэн тогтоолнууд доторoо манай ороной ажахы ба культурые асари ехээр хүгжөөхэ, дайнай урда тээхи хэмжээндэ хүргөөд, тэрээниие үлүүлхэ гэһэн зорилго партиин ба арадай үмэнэ табиһан байха юм. Эдэ түүхэтэ тогтоолнуудые бодото дээрэнь бэелүүлгэ—орон соомнай коммунизмын байгуулалта түргэдхэхэ байна.

Олониитэ зон ушар ёһоо мэдэжэ, коммунизм байгуулха агууехэ хэрэгэй түлөө тэмсэхэ гээшэнь айхабтар шухала. Большевистскэ парти хадаа ажалшадые коммунистическэ шанартайгаар, коммунистическэ үзэлөөр хүмүүжүүлхын тулада айхабтар ехэ хүдэлмэри ябуулжа, ехэ амжалтануудые энэ талаар туйлаба Манай ажалшадай политическэ мэдэрэл болбосоролоо дээшэлүүлхын тулада өөһэдөөшье ехээр оролдолго гаргадаг болоо.

Олон мянган газетэ, журнал, ном ба брошюранууд, радио, кино, клубууд, уншалгын байшангууд ба культурно-гэгээрэлэй бусад хүрээнүүд республика дотомнай бии. Манай эдэбхитэд—партийна ба партийнабэшэ большевигүүд—ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха баян дүй дүршэлтэй, зоной зонойнгоо дунда хүндэтэй хүнхой. Иигээд байхадаа, улад зонойнгоо дунда политическэ агитаци ябуулхын тулада шухала юумэн хэрэгэй бүрин бии.

Гэбэшье, манай зарим парторганизацинуудай ябуулдаг агитациина хүдэлмэринь арад зоной улам ургажа байгаа эрилтэһээ, парти ба правительствоор табигдаһан уялгануудһаа холо гээгдэжэ байна. Доорo хэлэгдэһэн тобшололые баталхын тулада Мухаршэбэрэй аймагые бүхыдэнь абаад үзэе.

Большевизм *болбол* баалалтые бэшэ, харин ойлгуулалгые хүмүүжүүлгын гол метод гэжэ тоолодог. Юуб гэхэдэ, манай хүнүүд диилэнхидээ ушар ёһоо дүүрэн мэдэхэ, үүсхэл эдэбхи ехэтэй, шударгуу хүнүүд болоһон байха юм.

Гэхэ зуура, Мухаршэбэрэй партийна организацида ойлгууламжын хүдэлмэриие тоодоггүй. Халтад гэхэдээл, баалаха, захирха, зонхилхо ябадал гаргана. Энэ хадаа зарим нэгэн парторганизацинуудта заншал болоо гэжэ сэхэ хэлэхээр байна.

Энэ методые тус аймагай хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд хүрэтэрөө хэрэглэдэг байна. Жэшээлхэдэ, аймагай судья коммунист Бутуханов колхознигуудай дунда политическэ ба эмхилхэлэй хүдэлмэри ябуулха зорилготойгоор партиин айкомой зүгһөө командировкодо гараһан аад, тэрэ даалгабаряа дүүргэнгүй, харин колхозойхидые занажа зангажа, айлгажа ябаһан байха юм.

Эдэ мэтын хүтэлбэрилхы «нүхэдһөө» муу жэшээ абажа, зарим колхозуудай парторганизацинуудай хүтэлбэрилэгшэдшье мүн лэ хоохон захиралгын замда ороод байна. Сагаан Шулуутайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой эхин парторганизациин 17 коммунистнуудһаа оройдоо хоёрынь агитатор гэжэ тоологдодог. Теэд, тэдэ хоёр «агитаторнууд»—Д. Бимбаев, Д. Гармаев гэгшэд партийна гуримай ёһоор бэшэ, харин нэгэ бага ондоо методээр агитацияа ябуулна. Тэдэнэр хадаа «мүнөөдэр ши тиимэ юумэ хэхэш, ши иимэ юумэ хэхэш, үтэр түргэлэгты, үгы һаа—тиихэб иихэб» гэжэ зандажархёод, өөһэдынгөө агитационно хүдэлмэриие хизаарладаг. Ушар юуб гэхэдэ, дурсагдагша хоёр нүхэд бригадирнууд аад, агитационно-ойлгууламжын хүдэлмэриие командна хүдэлмэритэйгөө тааруулан ябуулжа шаданагүй. Юумэнэй ушар удхые һайса тайлбарилангүй хооһоор захирдаг иимэ агитаторнууд улад зонлоо хайшан гээд хүндэтэй байха бэлэй. Агитатор Д. Бимбаев улад зондо үгээ дуулгахаһаа байтагай, өөрынгөө һамгандашье үгээ ойлгуулжа шададаггүй. Бимбаевай һамган Цыбик Цыбанова 10 һара соо миил 25 ажалта үдэр олоһон байгаа. Иимэ агитаторнуудай «хүдэлмэрилжэ» байхада, колхоздонь лодырьнууд зүгөөргүй олон болоо. Үнэн сэхэ колхознигуудай хүзүүн дээрэ лабхайлдажа һуулаг Цыбик Цыбанова шэнги хүнүүд Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо үсөөрнэгүй. Тэдэниие нэрлэбэл: парторганизациин секретарь Д. Нимаевай һамган — Долгор Будаева (10 һара соо оройдоо 2 ажалта үдэртэй), колхозой весовщик, ВЛКСМ-эй айкомой гэшүүн Б. Базарнимаевай һамган — Нимаева Дашима (нэгэшье ажалта үдэргүй) гэхэ мэтэшэлэн.

Энэ парторганизациин агитколлектив хэзээ заяанда эмхидхэгдэһэн аад, агитаторнуудайнь состав шэнэлэгдээгүй, агитаторнуудай семинар, зүблөөн гэхэ мэтэ хэгдэдэггүй байха юм. Агитколлективэй хүдэлмэриин түсэб зохёогдодоггүй. Агитколлективүүдые парторганизациин секретарьнууд өөһэдөө сэхэ хүтэлхэ ёһотой гэжэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй тодо һонороор зааһан байбашье һаань, нүхэр Нимаев өөрөө хүтэлбэрилдэггүй.

Ганса Сталинай нэрэмжэтэ колхозой парторганизацила бэшэ, харин үшөө олон парторганизацинуудта иимэ байна. Сутайн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Цыбанов, Шаралдайн сомоной Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Павлуцкий, Октябрьска сельсоведэй «Путь Ленина» колхозой парторганизациин секретарь нүхэр Гороховский ба бусад агитационно хүдэлмэриие хүтэлбэрилдэггүй, өөрөө бүтэхэ замда тэрээниие табиһан байха юм.

Түбхын түрүүндэ эрхим коммунистнууд, комсомолецууд, стахановецууд, политическэ эрдэмтэй партийна ба партийнабэшэ большевигүүд, коммунистическэ партиин хэрэгэй түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэжэ шадаха хүнүүд агитаторнууд болохо, партийна суглаанууд дээрэ баталагдаха ёһотой. агитколлективэй хүтэлбэрилэгшөөр парторганизациин секретарь өөрөө байха уялгатай, агитаторнуудта заабари үгэжэ, тэдээнгэй семинар хэжэ байха ёһотой гэжэ партиин Центральна Комитет эринэ.

Партиин Центральна Комитедэй энэ эрилтэ Мухаршэбэртэ дүүргэгдэнэ гү? Үгы. ВКП(б)-гэй айком агитаторнуудые суглуулжа хөөрэлдөөгүй байһаар хэдэн һара болоо. Үсөөхэн агитколлективүүдынь хүдэлмэреэ түсэбэй ёһоор ябуулдаг, харин олонхинь нюдэ балай, шэхэ дүлии ажаллажа байдаг. Агитаторнуудынь саг үргэлжэ һэлгэгдэнэ. Агитаторнуудай олонхинь партийна суглаанууд дээрэ баталагдаагүй. Тиимэһээ, этигэл найдабаригүй зарим этэгээдүүд большевистскэ агитаторнуудай нэрэ зүүжэ ябаһан ушаршье зарим даа байха. Жэшээнь Сагаан Шулуутайн Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой парторганизациин секретарь, мүн агитатор байһан Бабу Цыбиков удаганда, ламада мүргэжэ ябадаг байгаа. Энээнтэй нэгэн хамта ондоошье коммунистнуудынь *лама бурханда* шүтэдэг *байба.* Иимэ хүнүүд партиин политикын түлөө хэлбэришэгүй агитаторнууд байжа шадахагүйнь бүгэдэдэ мэдээжэ. Гэбэшье, ВКП(б)-гэй Мухаршэбэрэй айкомой бюро болбол тус эхин парторганизацида шургаад байһан мухар һүзэгтэниие (Эрдынеев, Дашицыренов, Цыбиков, Цынкоев) партиин зэргэһээ гаргажа хаяхаяа хайралһан байха юм. Партиин айкомой бюрогой энэ позицинь гайхалтай ба тон ойлгогдосогүй байна.

Партиин Центральна Комитет болбол политическэ агитациин бүхы формые: хөөрэлдөө, олониитын суглаанууд, лекцинүүд, газетэ ба ном уншалга, кино, радио, уранһайханай самодеятельность, харуулан ойлгуулха агитаци гэхэ мэтые үргэнөөр хэрэглэхэ гэжэ зааһан байха юм. Теэд, Мухаршэбэртэ эдэ формонууд хангалтагүйгөөр хэрэглэгдэнэ. Агитаторнуудые һургадаггүйһөөнь шалтагаалан, тэдэнэр хөөрэлдөөгөө юрэл үйлэдбэриин-техническэ темэнүүдээр үнгэргэдэг. Энэнь политическэ агитациин удхашанарые бага болгоно.

«Хүдөөгэй арад зондо зорюулан партийна ба советскэ хүдэлмэрилэгшэдэй политическэ элидхэлнүүдые эмхидхэхэ тухай» 1943 оной июлиин 17-до гаргаһан тогтоол соогоо ВКП(б)-гэй ЦК болбол колхоз бүхэндэ һара хахад соо нэгэһээ үсөөн бэшээр, болоджо байгаа событинууд тухай элидхэлтэй гээр гү, али хөөрэлдөөтэйгөөр колхознигуудай суглаа хэжэ байха, тиихэдээ партиин райкомуудай, обкомуудай, крайкомуудай секретарьнууд ба бюрогой гэшүүд, районой, областной, ба хизаарай ажалшадай депутадуудай Соведүүдэй гүйсэдкомуудай түрүүлэгшэнэр, комсомольско комитедүүдэй секретарьнууд ба бусад хүтэлбэрилэгшэд элидхэл хэжэ байха ёһотой гэжэ зааһан байгаа. Мүн иимэ эрилтэ ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Февральска пленумэй тогтоол дотор табигдаһан байна. Теэд, Мухаршэбэрэй хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд партиин ЦК-гэй энэ эрилтые тон мууса дүүргэнэ. Партиин айкомой секретарьнар нүхэд Новолоцкий, Холбоев, аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр Шадаров колхознигуудай суглаанай үмэнэ политическэ элидхэл хэдэггүй шахуу байна.

Мухаршэбэртэ политическэ агитациие сэгнэдэггүй, тиигээд арад зоной нилээд ехэ хубинь агитацида хандуулагданагүй. Партийна нүлөөлэлгын бага байһан газарта эллэб хара мэхэшэд, лама бандинар хорото аяг ааша гаргажа байдагынь гайхалтай бэшэ.

Мүнөө СССР-эй Верховно Соведтэ һунгалтануудай бэлэдхэл ябуулагдажа байхада политическэ агитациие үргэн далайсатайгаар ябуулха эрилтэ табигдана. Тиимэһээ, партиин Мухаршэбэрэй айком политическэ агитаци тоонгүй байдагаа болихо, партийна организацинуудай анхаралые энэ шухала хүдэлмэридэ хандуулха, агитационно хүдэлмэриие гуримтай болгохо, аймагайнгаа ажахы ба культурые улам хүгжөөн дэбжүүлхэ хэрэгтэ манай партиин энэ хурса зэбсэгые хэрэглэхэ ёһотой.

Д. Лобсанов,
Б. Дымбрылов.

Ц. ДАМДИНЖАПОВ

Хүдэлмэришэдэй бүлэ соо

Социалистическэ байгуулалтын ашаар советскэ Бурят-Монголдо гайхамшагта ехэ хубилалтанууд хэгдээ. Ой тайга, уһан болоор байһан газарнуудай шарайнь танигдашагүй ондоо болоо. Фабрика заводууд, колхоз МТС-үүд, культурын гуламтанууд хаа хаанагүй бодожо, шэнэ шапараар нэбтэрһэн социалистическэ ажабайдалые асараа... Заводской корпусууд яларжа, индустриин хүсэтэ гэрэл баларуулан байба. Эгээл эндэ—паровозо-вагонно заводто Мамбаров Бата ажалладаг һэн.

Паровоз хабсарха цехтэ Батые слесарь-паровозниггоор томилһон приказ гараба. Бата олон юумэнүүдые бодоно. Энэншье буруу бэшэ. Училищиһаа заводто орохо гэхэшэ бага хэрэг бэшэ ха юм. «Мүнөө 17 наһа хүрэжэ, бэе хүсэгшэдэй тоодо орохом гэшэ. Ремесленнэ училищиин хүсөөр техника шудалха хүсэлэйнгөө эхин шатыень дабажа, мэргэжэлтэйшэ хүн болобо гэшэб. Практическа ажал дээрэ техническэ шадабаряа улам гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэй гэжэ һургуулиимнай директор Сергей Гаврилович захяа һэн. Одоол шэнэ хүдэлмэри дээрэ яалдахамнай хаб? Байдаг лэ хүсөө үгэхэ хэрэгтэй даа»—гээд, Бата бодоно.

Цехын хүдэлмэришэд Батые халуунаар угтажа, өөһэдынгөө бүлэдэ баяртайгаар баггаан абаа һэн.

—Яагаа һайн юм, шэнэ хүдэлмэришэн нэмэжэ, манай ажалшадай зэргые үнэржүүлбэ ха юм. Түргэн дадажа байхаш, мандашии хубүүдшье, басагадшье олон,—гэжэ цехын мастер Борис Андреевич Никитин энеэбхилэн хэлэнэ.

Борис Андреевич, залуу хүниие эшээхэшии ха. Ерэжэ үрдеэгүй байхадань, хубүүн ба басагадаа юундэ тоолоноб,—гээд цехын парторг, инженер Кожевников наадан хэлэхэ зуураа, саашань үргэлжэлүүлнэ: — Мамбаров Бата комсомолой гэшүүн, училищиин эрхим һайнаар дүүргээ, манда эльгээгдэ юм. Хүдэлмэритэйнь һайнаар танилсуулха хэрэгтэй. Зай, нүхэр Мамбаров! Бэеэ дааһан хүдэлмэришэн болобо гээшэш, бидэнэр Эхэ орондоо паровозуудые олоор гаргажа үгэхэ үүргэтэйбди, хамтадаа тэмсэхэбди, — гэжэ хэлээд, конторо тээшэ яаралтайгаар ошоно.

Бата Борис Андреевич хоёр хөөрэлдэһөөр паровозуудые хабсардаг газарта ошохоор ябана. Бата иишэ тиишээ харaашална. Хүн бүхэн эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ, бусалма ажалай долгин бадарна. Эндэ практика гараһанаа Бата һанана. Тиигээд цехын хүдэлмэришэн боложо, алдарта ажалда бэеэрээ оролсохо болоод байһанаа бодон ябатараа, тэрэ дээрэ, паровозой частьнуудые иишэ тиишэнь зөөдэг кранда байһан «Дайнай һүүлэй Сталинска шэнэ табанжэлэй түсэбые үлүүлэн дүүргэе!» гэһэн уряае аман соогоо уншана. «Эндэ хүдэлмэрилхэш» гээд, Борис Андреевич Батые комсомольско организациин секретарь, эндэхи бригадын бригадир Виктор Тарасовтай танилсуулна...

Виктор Тарасовай хүтэлбэрилдэг комсомольско-залуушуулай бригадынхид Мамбаров Батые тоёрошонхой. Ноговбтор хара тоһон болошоһон гарнуудаараа Батын гарые барижа, амар мэндын адхануүд мэнсоилдон, хүдэлмэриин хүсэр балта мэтээр харагдаа һэн. Эдэнэй нэгэнинь хүхюутэйгээр «таба болобсодин» гээд хашхарна. Тиихэдэнь таба гэһэн сэгнэлтэнүүдые абаһанаа Бата һанаад орхино. Түр зуура хүдэлмэреэшье маргажархиһан шанги болобод:

—Зай нүхэд, шүүд митинговалжархин аддабабди, хүдэлмэри тээшээ бушуулагты,—гэжэ Виктор «командална». Энэ комсомольско-залуушуулай бригадын штадынь мүнөөдэр гүйсэжэ, 5 хүн болобо. Эдэнэй гурбаннинь комсомолецууд.

Мамбаров Бата залуу нүхэдэйнгөө дунда өөрынгөө һүүриие эзэлбэ. Үндэр мэргэжэлтэй советскэ хүдэлмэришэдэй алдарта зэргэдэ Бата бэхээр баггаан оробо. Тиигээд хүдэлмэридөө хамсыгаа шамлан орохо зуураа, паровоз хабсаралтые, таранэй технологи, арга метод гэхэ мэтые һуралсалай үеынхидэ орходоо ондоохоноор, бүри харюусалгатайгаар, бүри гүнзэгыгөөр шудалжа захалба. «Һуралсалин—эхин шатань гэшэ, хүдэлмэриин—ёһотой экзамен гэшэ» гэжэ Бата ходо хододоо бододог һэн.

Үдэр хоног үнгэрнэ. Батын хүдэлмэридэ нүхэдынь, коллективынь, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд анхаралтайгаар туһална. Баташье оролдолго ехээр гаргана. Гохэтэй хамта паровоздохи машинын слесарнууд хүдэлмэрилхэ гэшэ тон харюусалгатай юм. Паровоздохи машина гэжэ толгогдоһон цилиндр, поршень, пилиндрово хабхаг, прегириичнэ лент гэхэ мэтые паринаар таарулха, холбон хабсарха гэшэ ямар нэгэн орёо операци хэһэнтэй адлишаг тиимэ мэхэгүй нигта хүдэлмэри мүн.

Түрүүшын үедэ Бата ехээр тухашарба. «Ойлгохыень ойлгоноб, мэдэхыень мэдэнэб. Юундэ биранагүй гээшэбиб, ямар мохоо хүн гээшэбиб?» гэжэ Бата бодолдогшье, хэлэдэгшье байба. Илангаяа претиричнэ лентые оптическа приборой шэл мэтэ тиимэ өө-мөөгүй жэгдэхэн болгохо ябадалые хангажа ядадаг һэн. Баһа гомодоод, голхороодшье абадаг һэн.

—Үшөөл ехээр оролдохо хэрэгтэй, ши залуу большевик гээшэш, большевигүүдэй дабажа болошогүй хэрэм гэжэ байдаггүй юм, — гээд, парторг инженер Владимир Михайлович Кожевников зүрхэ оромоор хэлэжэ, Батын зоригто зориг нэмэжэ үгөө һэн.

(Үргэлжэлэлынь хожом гараха).

*) Үргэлжэлэл. Эхиниинь 8 ба 9-дэхи номернуудта.

Арадай шадабаринуудые харалга

Бурят дуушад ба үлигэршэд

Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд 1948 ондо ехэ клуб барижа дүүргээ һэн. Энэнь колхозно залуушуулай культурнаар, хүхюу сэнгэлигээр амарха, зугаалха, өөһэдынгөө мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ гуламта болоһон байна. Клубта тодхогдоһон радио, гоё һайханаар зураһан зурагуудшье хадаа «Нүхэд колхознигууд, наашаа ерыт!» гэһэн шэнгеэр хүнүүдэй сэдьхэлые татажа байдаг.

Тус колхозой партийна, комсомольско организацинуудай үүсхэлээр эмхидхэгдэһэн уранһайханай самодеятельностиин кружогые һургуулиин багша Нимацу Буянтуева хүтэлбэрилнэ. Эмхидхэгдэһэнһээ хойшо оройдоо нэгэ жэл болоо гэбэшье, энэ кружок гансахан Юрөөгэй сомондо бэшэ, харин бүхы Сэлэнгын аймаг соо суутай болонхой.

Үнгэрһэн жэл соо кружогойхидой хүсөөр «Малшад», «Баяртa үдэр», «Бухэнэй галнууд» гэхэ мэтын хэдэн пьесэнүүд колхознигуудта харуулагдаһан байгаа. Эрхим наадагшад нүхэд Цыремпил Дансарунов, Бутид Лубсанова, Н. Буянтуева, Аюр Тучинов гэгшэд бурят дуунууд, танцанууд болон уран гоёор уншалга, үльгэр хэлэлгэ дээрэ шалгаржа, наада харагшадай дура татажа, баярлуулдаг юм.

Мүнөө, энэ кружогойхид аймагай ба республиканска харалгада эрхимээр бэлэдхэжэ байна. Харалгада хабаадахын тулада бурят дуушан Бутид Лубсанова, үльгэршэд Галсан Улзутуев, Лубсан Дамдинов гэгшэд бэеэ зэһэжэ, хабаяа хүбшэлэнхэй.

Мүн Сэлэнгын аймагай бусад колхозуудташье аймагай уранһайханай харалгада бэлэдхэл түгэсхэгдэжэ байна.

В. Бадашкеев.

Анхаралаа хандуулха шухала

Яруунын аймагта уранһайханай самодеятельностиин харалгада бэлэдхэл хангалтагүйгөөр ябуулагдаа. Бурят-монгол дуушад болон танцорнууд, үльгэршэд болон уранһайханаар уншагшад, мүн национальна хүгжэмэй инструментнүүд дээрэ наадагшад яһала олон. Жэшээнь, хуур болон лимбэ дээрэ гоё һайханаар дуу дууладаг залуушуул Яруунын дунда һургуулида, Молотовой болон Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозуудта олон юм. Теэд эдэнэрэй дунда ямаршье хүдэлмэри ябуулагдаагүй.

Тэрэшэлэн Ульдиргын сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхоздо духовой оркестр бии аад, хүтэлбэрилхэ мэргэжэлтын үгы дээрэһээ миил байжа байдаг.

Аймгүйсэдкомой культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хэрэгые эрхилхэ таһаг энээндэ анхаралаа табиха зэргэтэй.

Ц. Дандаров.

Чжоу Энь-лайн приказ

ПЕКИН. Гүрэнэй захиргаанай Соведэй премьер-министр Чжоу Энь-лай приказ гаргаба. Гонконгдохи гоминдановска урдын центральна ба нютагай правительственэ организациуудай бүхы хүдэлмэрилэгшэд хадаа гүрэнэй эд зөөриие Арадай Центральна правительстводо тушаагдахаа хүрэтэрнь сахин хамгаалжа байха ёһотой гэжэ тус приказ дотор дурадхагдаһан байна.

Неругэй нотодо Чжоу Энь-лайн харюу

ПЕКИН. Синьхуа агентствын дамжуулһанай ёһоор, Хитадай Арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лай Индиин гадаадын хэрэгүүдэй министр Джавахарлалу Неру гэгшын нотодо харюу үгэхэдөө иигэжэ хэлэһэн байна: Хитадай Арадай республика болбол тэгшэ эрхын, бэе бэедээ ашагтай байлгын ба территориальна суверенитедэй харилсан хүндэлэлсэлгын үндэһэ һүүри дээрэ Хитадай Арадай республикын ба Индийскэ союзай хоорондо дипломатическа харилсаануудые тогтоохоор бэлэн байна. Тиихэтээ хамта, индийскэ правительство энэ асуудал тушаа хэлсээ хэхын тулада өөрынгөө түлөөлэгшые Пекин эльгээхэ бэзэ гэжэ найдана.

Формозодохи байдал тухай

ПЕКИН. «Түрүүлэгшэ Мао Цзедунэй дэмжэгты», «Арадай-сүлөөлэлгын армиие амаршалнабди» гэһэн лозунгнууд Тайван городой оршондохи столбнуудта, хүргэнүүдтэ ба вокзалнуудтахи гэрнүүдэй ханануудта наагдаад байна, — гэжэ Тайваньһаа (Формозоһоо) ерэһэн хүнүүд мэдээсэбэ.

Машина бүтээлгын промышленностиин *справочник* дотор тунхаглагдаһан мэдээнүүдэй ёһоор, Тайвандахи машина бүтээлгын 300 заводуудай гурбанай нэгэ хубинь хүдэлмэреэ зогсоогоо, нүгөөдэ хубинь хүдэлхэеэ болинхой шахуу 800 мянган хүн ажалгүй байна.

Гоминдановска сэрэгүүдэй үлэгдэлнүүдтэ туһална

ПЕКИН. Гоминдановска зарим сэрэгүүд французска колониальна армиин частьнууд болгогдожо нюу*саар шэнэдхэгдэн эмхидхэгдээ гэ*нэ. Тэрээнһээ гадна, французска засагаархид хадаа Хитадай Арадай республикын территори дээрэ һүйдхэлэй хүдэлмэри ябуулхын тулада агентнүүдые эльгээнэ.

Кореяын нэгэдэлэй түлөө таряашадай тэмсэл

Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин корейскэ комисси гэдэгэй ажал-ябуулгые буруушааһан таряашадай хүсэтэ ехэ демонстрацинууд Урда Кореяын хэдэ хэдэн уезднүүдтэ болоо. «ООН-нэй корейскэ комисси үгы болог» гэһэн лозунгтойгоор, Исен уездын таряашад тэмсэжэ байна. Эдэнэр хадаа хархис помещигүүдые ба чиновнигуудые хэһээнэ.

Тэрэшэлэн Енян, Бонхва ба бусад уезднүүдтэ таряашадай ехэ буһалгаанууд болоо.

Бевинэй нотодо ба цейлонско правительствын телеграммада Чжоу Энь-лайн эльгээһэн харюунууд

ПЕКИН. Синьхуа агентствын дамжуулһанһаа мэдэхэдэ, Хитадай Арадай республикын Арадай Центральна правительствотай дипломатическа харилсаануудые тогтоохоор Англиин бэлэн байһан тухай английска гадаадын хэрэгүүдэй министр Бевинэй нотодо Хитадай Арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лайн үгэһэн харюу тунхаглагдаа.

Тэрээн доторынь иигэжэ хэлэгдэнэ: Хитадай Арадай республикын Арадай Центральна правительство болбол тэгшэ эрхын, бэе бэедээ ашагтай байлгын ба территори болон суверенитэдээ харилсан хүндэлэлсэлгын үндэһэ һуури дээрэ Великобританиин ба Хойто Ирландиин нэгэдэмэл королевствын правительствотай дипломатическа харилсаануудые тогтоохоор бэлэн байна, мүн хэрэгүүдыень саг зуура эрхилхэ этигэмжэтэ болгон Бевинээр томилогдоһон г-н Дж. Хатчисон гэгшэ Хитадай ба Нэгэдэмэл королевствын хоорондо дипломатическа харилсаануудые тогтоохо тухай хэлсээнүүдые хэхэ түлөөлэгшэ болон Пекин ерэхыень зүбшөөрнэ.

* * *

Синьхуа агентствын мэдээсэһэн дээрэһээ мэдэхэдэ, Хитадай Арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Чжоу Энь-лай Цейлонско правительствода харюу эльгээхэдээ, тэгшэ эрхын, бэе бэедээ ашагтай байлгын ба территори болон суверенитедээ харилсан хүндэлэлсэлгын үндэһэ һуури дээрэ тус правительствотай дипломатическа харилсаануудые тогтоохоор бэлэн байһан тухайдаа мэдүүлээд, мүн тус правительство энэ асуудалаар хэлсээнүүдые хэхын тулада өөрынгөө түлөөлэгшэдые Пекин эльгээхэ бэзэ гэжэ найдаба.

Шэнэ дайнда бэлэдхэлые Францийн ажалшад эрид шууд буруушаана

ПАРИЖ. Дайнда эсэргүү тэмсэхэ координационно комитет Гаврда тогтоогдоо гэжэ газетэнүүд мэдээсэнэ. Энэ комитедтэ докёрнуудай, таможниин хүдэлмэрилэгшэдэй, металлистнуудай, гүрэнэй албахаагшадай, түмэр замайхидай, морягуудай ба барилгашадай түлөөлэгшэд бии. Энэ комитет хадаа дайнда бэлэдхэхэ хэмжээ-ябуулгануудта эсэргүү тэмсэл дэмжэхыень, мүн Вьетнамдахи колониальна дайнда эсэргүү тэмсэхыень уряалан, Гаврын хүн зондо хандаба.

Тэрэшэлэн американска сэрэгэй материалнуудые ба зэбсэгүүдые буулгалгада һаад хэхыень Гаврын хүн зониие уряална.

Итальянска полициин жэгшүүритэ муухай ааша

РИМ. Моден городто январиин 9-дэ болоһон ажалшадай демонстрациие полициинхидай буудаһан тухайда тэндэхи газетэнүүд тодорхойгоор мэдээсэбэ. Энээнһээ шалтагаалан 6 хүдэлмэришэд алагдаа. Тэдэнэй 5-ниинь байра дээрээ буудагдаһан ба нэгэниинь шархатаһанһаа үхэһэн байна. 30 хүн хүндөөр шархатаад, госпитальда абаашагданхай. Тэдэнэй дунда 10 наһатай нэгэ хүбүүн ба хэдэн эхэнэрнүүд бии.

Моденэй хүдэлмэришэдые буудалга хадаа уридшалан полицяар бэлэдхэгдэһэн байба. Город дотор хамтадаа 3 мянган полициинхид бэлэн болгогдонхой байгаа. Хэдэн зуун хүдэлмэришэд сугларан, «Фондерия риуните» заводой байшангууд тээшэ шэглэн ошохо замдаа полицейскэ заставануудтай дайралдаа. Полициинхид заводой хашаагай үүдэнүүд шадар демонстрантнуудые буудаһан байна.

Полици хадаа «өөрыгөө хамгаалхын тулада зэбсэг хэрэглээ» гэжэ засагай газарайхидай тарааһан үгэнүүдынь тон худал байба. Яахадааб гэхэдэ, полициинхидай дундаһаа нэгэшье хүн шархатаагүй.

Италиин ажалшадай эрид буруушаалгын хүдэлөөн

РИМ. Демократическа газетэнүүдэй мэдээсэһэнэй ёһоор, январиин 9-дэ полициинхидаар буудагдаһан хүдэлмэришэдые хүдөөлүүлхэеэ байна. Эдэ хүдөөлүүлгэнүүдтэ хабаадахын тулада Пальмиро Тольятти, Пьетро Ненни, Пьетро Секкья ба Луйджи Лонго гэгшэд түрүүтэй компартиин ба социалистическэ партиин парламентска бүлэгүүд, генеральна секретарь Ди Витторио түрүүтэй Итальянска ажалай бүгэдэниитын конфедерациин исполкомой гэшүүд, «Итальянска партизануудай национальна ассоциациин» исполкомой гэшүүд, «Итальянска эхэнэрнүүдэй союзай», Кооперативуудай национальна лигиин, «Залуушуулай альянсын», «Урда зүгэй демократическа фронтын» ба ороной ондоошье олониитын демократическа организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд Моден ошоһон байна.

Правительствын зүгһөө хододоо хэгдэжэ байгаа шуһата муухай ябуулгануудта эсэс табиха зорилготой хэмжээнүүдые зүбшэн хэлсэхын ба шиидхэбэринүүдые гаргахын тулада, парламентын дулдыдангибэшэ зүүнэй гэшүүдэй хабаадалгатайгаар коммунистическэ ба социалистическэ партинуудай парламентска бүлэгүүдэй онсо заседанинууд, тэрэшэлэн бусад олон олониитын демократическа организацинуудай заседанинууд январиин 11-дэ Модендэ болобо.

Италиин бүхы профсоюзуудһаа, ажалшадай политическэ ба ниитын организацинуудһаа, тэрэшэлэн хилын саанаһаа олонтоото бэшэгүүд ба телеграмманууд абтажа үргэлжэлһөөр.

Тус городто бүгэдэниитын забастовко хэгдээ. Провинциин бүхы промышленна ба худалдаа наймаанай предприятинууд хүдэлмэреэ бүримүһэн зогсоогоо. Моден провинциин хүдөө нютагуудай батрагууд городтохи бүгэдэниитын забастовкын хүсэд дүүрэхэ хүрэтэр хүдэлмэреэ эхилхэгүй гэжэ шиидэнхэй.

«Мессаджеро» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор, Моден город сэрэгэй байдалда байна.

Макронисос арал дээрэхи концлагерьнуудта грекескэ манархо-фашистнуудай хэдэг жэгшүүритэ зэрлиг хэрэгүүд

АФИНЫ. Макронисос арал дээрэ хэдэн олон концлагерьнууд бии юм. Тэдэнэй дунда нэгэдэхи, хоёрдохи ба гурбадахи саперно батальонууд гэжэ нэрлэгдэдэг сэрэгэй 3 лагерь байдаг. Эсэргүүсэлтын хүдэлөөндэ хабаадаһан Эласай хэдэн олон боецүүд, кадрова офицернүүд, мүн политическэ талаараа этигэлгүй солдадууд ба сэрэгэй албанда һая татагдагшад тэндэ абаашагдажа хаагдаһан байна.

Политическэ хэрэгээр хаагдаад, Эгейскэ далайн аралнууд дээрэ байһан 14 мянган хүн октябриин эхеэр Макронисос дээрэхи сагзуурын гэхэ гү, али дүрбэдэхи батальон гэдэгтэ абаашагдаһан байгаа. Тэрээнһээ гадна, энэ арал дээрэ «Эсаи» гэжэ лагерь, гражданска нюурнуудые «заһаруулан хүмүүжүүлхэ» тусхай лагерь ба сэрэгэй түрмэ байдаг.

Энэ арал дээрэ хуулиин наһа хүсөөгүй «политическэ гэмтэдтэ» зорюулагдаһан тусхай лагерь түхеэрэгдэжэ байнхай. Мүн тэндэ эхэнэрэй концлагерь бии. Сахюулайхидые тоодо оруулангүйгөөр, тус арал дээрэ сэрэгэй ба гражданска 29 мянга үлүүтэй хүн ямаршье сүүдгүйгөөр, имагтал өөһэдынгөө политическэ үзэл бодолой түлөө хаягданхай байха юм.

Тон зэрлигээр зоболго, алалга ба мүн бэеэ хорлолго тэндэ юрын ушарал болошонхой. Гасалан зоболондо нэрбэгдэн зобобошье, урбагша болохые хүсэдэггүй хүнүүд һудаһа шүрбэһэеэ таһа отолоод, далай худар һүрэжэ үхэдэг байна. Зариманай зобоогдожо үхэхэдэнь тэдэнэр бэеэ хорлоо гэжэ гү, али ямар-нэгэн үбшэндэ дайрагдажа үхөө гэжэ соносхогдодог байха юм.

Һүүлэй үедэ нэгэдэхи батальондо Панайоттис Адамос, Анастасий Фотиадис, Минас Анагностопулос, Михалис Коларис ба Либерис гэгшэд алагдаһан байна. «Заһаруулан хүмүүжүүлгэнь» хүнүүдые үзэгдөөгүй муухайгаар гэмтээхэ ябадалда хүргэнэ. Анастасий Целос гэгшын (Агринионһоо) баруун нюдыень тэһэ сохёо. Нондос гэгшын (Трихониһоо) долоон хабһыень хухалаа. Крит арал дээрэ Эпоной (Грескэ залуушуулай демократическа организациин) хүтэлбэрилэгшэ байһан Антони Бриллакис гэгшэ ууряг тархиингаа дорбиһонһоо һохор болошоо. Бусад хэдэн арбаад, нэрэнь мэдэгдээгүй, хүнүүд яһаяа гэмалтэһэн байна.

«Исаи» гэжэ тусхай лагериин байдал бүришье муухай. Политическэ хэрэгээр анханда сүлэгдэһэн 3 мянган хүн энэ лагерьта хаалгатай байдаг. Түрүүшын үдэрнүүдтэ тэдэниие зобооһон туляаһанай эсэстэ 10 хүн алуулаа, 70 шахуу хүн ухаагаа муудаа.

Долоодохи рота гэдэгтэ бүришье жэгшүүритэ хатуу байдалтай. Энэ рота шүбгэтэй шабын түмэрөөр бусад хоёр лагерьһаа илгагдажа хорёологдонхой. «Заһаруулан хүмүүжүүлгэдэ ородоггүй» 500 хүн тэндэ байдаг. Тэдэнэр үглөөнэй 5-һаа үдэшын 7 час хүрэтэр шулуу зөөдэг, үдэрэй 2 часта нэгэ дахин уһа ба эдеэ абадаг, үдэр бүри сохюулжа наншуулжа байдаг.

Зүгөөр, энэ арал дээрэхи эгээл аюултай муухай газарынь—түрмэ болоно. Эндэ бүришье зэрлиг муухайгаар зобоодог туляадаг. Эндэ сохюулжа зобоогдогшодой оог хашхараан һүни үдэргүй дуулдажа байдаг.

АФИНЫ. Трикери гэжэ багахан олтирог дээрэ эхэнэрнүүдтэ зорюулагдаһан концлагерь усадхагдаад, тэндэ хаалтада байгшад жандармереэр ба сэрэгэй засагайхидаар Макронисос арал дээрэ абаашагдаа.

Үбэлэй амаралтын үедэ Улан-Удэ городой һурагшадай шатарай чемпионат болобо. Тус чемпионадта һургуулинуудай эзээн бэрхэ шатаршад хабаадалсаа. Нэгэдэхи һуури № 1 һургуулиин 10-дахи классай һурагша Виктор Мельников, хоёрдохи һуури 9-дэхи классай һурагша Ким Можаров эзэлһэн байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: чемпионадта түрүү һууринуудые эзэлэгшэд: хоёрдохи разрядай шатаршан Ким Можаров, нэгэдэхи разрядай шатаршан Виктор Мельников.

М. Минеевэй фото.

Колхознигуудай шатарай республиканска турнир

Январиин 12-то республиканска лекториин байшан соо колхознигуудай шатарай республиканска хоёрдохи турнир нээгдээ. Турнирта хабаадагшадай дунда Иволгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн дала наһатай Б. Цыбиков, Хэжэнгын аймагай «Ленинэй зам» колхозой гэшүүн жара наһатай Цымпилов гэгшэд бии.

БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй дэргэдэхи физкультура ба спортын комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр М. М. Хабалов, шатарай секциин түрүүлэгшэ нүхэр В. А. Ма[…]милов гэгшэд колхознигууд—шатаршадые турнирай нээлгэтэй да[…] шарамдуулан амаршалба.

Судья нүхэр Игумнов турнирта наадаха гурим ба журамые соносхобо.

Турнирта хабаадагшад жэзэрбэ барижа, доро дурсагдаһан номероор ёһоор: Чардонов (Тори), Власов (Мухаршэбэр), Емонаков (Тарбагатай), *Сотнич (Кабанск)*, Базаров (Хори), Башкуев (Зэдэ) Раднаев (Иволга), Ринчинов (Сэлэнгэ), Цыбиков (Иволга), Батудаев (Иволга), Полусуров (Зэдэ), Аюшеев (Иволга), Цымпилов (Хэжэнгэ), Гомбоев (Сэлэнгэ) гэгшэд наадаха болобо.

Түрүүшын турта Чарданов Гомбоевтай, Власов Цымпиловтэй, Емонаков Аюшеевтэй, Сотнич Полусуровтай, Базаров Батудаевтай, Башкуев Цыбиковтэй, Раднаев Ринчиновтэй уулзаха байна.

Дархашуулай бригад[…]

Ториин аймагай «Улаан Бургалтай» колхоз 6 хүнһөө бүридэһэн дархашуулай бригада эмхидхэ[…] Энэ бригада мүнөө аймагай цен[…] дээрэ баригдажа байгаа дун[…] һургуулиин байшангай сонхон[…]дай раманууд, үүдэн гэхэ мэт[…] дархалжа байна. Тус колхоз[…] правлени дархашуулаа зэр зэм[…]гүүдээр гүйсэд ханганхай.

«Улаан-Бургалтай» колхоз [...] жэлдэ модо дархалха цех нэ[…] юм. Һаяар модо хюрөөдэхэ ра[…] годхогдохонь.

Ш. Доржиев

Колхознигуудай культур[…] гуламта

Хүдөөгэй клуб хадаа колхоз[…]гуудай культурын гуламта бо[…]хой. «Улаан туяа» (Мухаршэб[…] колхозой гэшүүд үдэшэндээ к[…]таа сугларжа, сүлөөтэй сагаа [...]турнаар үнгэргэнэ. Эндэ уран[…]ханай литература, газетэ[…] журналнууд дэлгээтэй байдаг. [...]хознигууд тэдэниие уншажа, [...]дынгөө эрдэм болбосоролые дэ[…]лүүлхын түлөө оролдонод. Мүн[…]дэ зүжэг наадан, концерт гэхэ[…]тэ харуулагдадаг.

Д. Дашипил[…]

Харюусалгата редакт[…] Д. Д. ЛУБСАН[…]

МҮНӨӨДЭР УЛАН-УДЭД[…]

Гүрэнэй Бурят-Монголой [...]нэй ордено оперо ба ба[…] театрта — «Кармен».

«Прогресс» кинотеатрта—[…]линградска байлдаан» (хоёр серн).

«Эрдэм» кинотеатрта— «Х[…]

РЕДАКЦИИН АДРЕС: Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. (ТЕЛЕГРАФНА АДРЕС: Улан-Удэ Унэн), ТЕЛЕФОНУУД: отв. редактора—23; АТС—180. зам отв. редактора—7-85; отв. секретаря 3-23; отделов партийной и комсомольской жизни, культуры и быта—4-52; пропаганды и агитации—7-85; сельского хозяйства, промышленности и транспорта — 6-84; переводов—3-23; писем трудящихся и информации —6-84 (2 зв.); об'явлений 2 64 (2 зв): Для междугородных переговоров — 16.

Н—02210. Типография Управления полиграфии, издательств и книжной торговли при Совета Министров БМАССР. Тираж 10[…]